

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא

פוח הבחירה

פרשת קרח
(שלה חו"ל) תשפ"ו
גיליון: 315

א לעבטיגער שפּת

פניני פּרשָה

"ויקח קורח בן יצהר... ואון בן פלת בני ראובן"
(א זט)

ב'משלי' (יד א) פירש"י עה"פ: "חכמות נשים בנתה ביתה". חכמות נקוד פתח, שאינו שם דבר, אלא החכמות שבנשים בונות את בתיהם, שמתקיימות על ידיהן, כמו אשתו של און בן פלת, כמו שמפורש בפרק חלק'.

ואפ"ל, דדיקא 'בני ראובן' זכו לכך, מידה כנגד מידה, שבזכות ראובן שהביא דודאים לאמו בשדה נולד לאחמ"כ יששכר שממנו תצא תורה (עיין רש"י בראשית ל ט"ז). ומכיוון שזיכה את העולם בחכמה - חכמת התורה, זכה ש'און בן פלת' שהוא מיוצאי חלציו, ניצל ממחלוקת קורח בזכות חכמת נשים בנתה ביתה, הרומז לשורש החכמה - חכמת התורה, שהשתמשה בה.

ואפשר להוסיף ולדייק על דרך זה ש'ראובן' הוא מלשון ראיה, ראו - בן, ו'ראיה' - ע"ש ה'חכמה' נאמר (רש"י עה"פ ותפקחנה עיני שניהם. ליק"מ ב"ט) וזהו: 'בני ראובן' - ע"ש החכמה, שניצל בזכות חכמת אשתו.

ולמעשה; ונוכל ללמוד מכאן, שבמעט חכמה ודעת אפשר להינצל מכל המחלוקות והמריבות כנראה בחוש, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (נ"ז ר'): "לפי גודל הדעת כן נתרבה השלום, כי מחלוקת וכעס ואכזריות הוא מחסרון הדעת, וכל מה שמתרבה הדעת מתרבה הרחמנות והחסד והשלום..."

"קרואי מועד אנשי שם" (ט"ז ב)

ע"פ המובא ב'ליקוטי הלכות' (שבועות ב ד'): שהפסוק דייק "אנשי שם" שרצה הבעל דבר להגדיל שםם ברבים - בכדי להסתיר ולהעלים שם משה רבינו ע"ה.

ואפשר להוסיף בדרך זה, בראשיתו של הפסוק: "קרואי מועד" שעיקר נבואתו של משה רבינו היה 'מאהל מועד' שמשם דיבר הש"ת עמו, וכמובא בריש פרשת 'ויקרא', והרי בזה קורח רצה לפגום במחלוקתו, להסתיר שמו של משה.

"וישמע משה ויפל על פניו" (ט"ז ד)

בדברי רש"י: על דרך משל; לבן מלך שסרח כמה פעמים, ונתרשלו ידי האוהב לבקש רחמים מהמלך על בנו, כן משה רבינו לאחר שכשלו בחטא העגל, חטא המתאוונים, חטא המרגלים וכעת חטא קורח - נפלו פניו, באמר: עד מתי אטריח על המלך שמה לא יקבל ממני, ולכן; 'ויפל פניו'.

אפשר לדייק בלשון: 'ויפול על פניו' היפך הארת פנים, שאין לך קשה כאותה שעה שנאמר בהם ואסתיר פני מהם' (ב"ר פמ"ב, ג). וכדברי המדרש (תהלים ד): 'אמר רבי יוחנן, אמרו ישראל לפני הקב"ה, אנו אין לנו אלא הארת פניך'.

וכן הוא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ב') שעיקר בקשתו על שיאיר פניו אלינו וזהו: ויפל על פניו - הסתר פנים, היפך הארת פנים.

יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד". ובישיחות הר"י (פי"ג): אם האדם יצטב עצמו היטב היטב, בקל יוכל לסלק ממנו כל היראות והפחדים, וכן כל התאוות, מאחר שיוודע שבאמת אינם כלום, רק שיש דבר אצלו שהוא מתיירא ומתאוה. על כן בקל יוכל לשבר ולסלק הכל. כי האדם הוא בעל בחירה, ובקל יוכל להרגיל דעתו, לסלק ממנו אותו הדבר, שממנו ובקל כל הפחדים שלו וכל התאוות. וראה עוד מדבריו, בגודל מהות הבחירה, בהתבטאו בלשון דבריו לתלמידו מוהר"ן: פעם אחת אמר לי: כל מה שאתה רואה בעולם, הוא רק בשביל הבחירה, כי כל העולם ומלאו לא נברא רק בשביל הבחירה...

משלי מוהר"ת על הבחירה

וכשמדברים מכוח הבחירה, יש לנו לדעת יסוד איתן זה, המובא ב'ליקוטי הלכות' (שבועות ב ד'): שעיקר הבחירה הוא, מחמת ההסתרה. כי בראשית הדבר, אי אפשר לגלות האמת בשום אופן, וזהו עיקר הבחירה מה שאין ה' יתברך מגלה לאדם האמת מיד.

כמו למשל; התינוק, אם היה יודע עוצם המעלה שרוצים אביו ורבו לזכותו במה שלומדים עמו, בוודאי היה רץ לחיידר על ידיו ועל רגליו, אך מחמת שלפי דעתו אינו רואה אמיתית המעלה, שזיכה על-ידי הלימוד, על-כן הוא בורח מבית הספר... וכן למשל; אם היה רואה שיוכל להרוויח אלף אדומים, מכ"ש יותר, בוודאי אפילו אם היה אווזו באיזה תאוה, היה משליכה והיה רץ בכל כוחו לחטוף הון רב כזה, מכ"ש אם היה רואה הון עתק, מכל שכן וכל שכן, אם היה זוכה לשמע חלק אחד מאלף ורובה מקול הניגון שיתער לעתיד וכי' וכי'. אך עיקר הבחירה הוא, מחמת שאין רואים האמת בתחילתו, אדרבה, כפי פשיטות קטנות דעת האדם, נדמה לו באמת שזהו תענוג לאכול ולשתות וכי', ועבודת ה' הוא יגיעה. וזהו עיקר הניסיון שצריכים יגיעות בשביל עבודת ה', מחמת שאין רואה האמת. ועי"ז דייקא יזכה לבסוף שיתגלה לו האמת - שאדרבה, זהו עיקר התענוג והתכלית לעבוד את ה'. אבל בתחילתו בהכרח שיהיה נעלם ממנו קצת האמת, כדי שיסבול צער ויגיעה ויהיה לו "בחירה" ועי"ז יקבל השכר טוב, שהוא התגלות האמת, שהוא עיקר קבול השכר, כי לפום צערא אגרא.

כוח הבחירה, בידינו כעת ועכשיו, ננצל זאת לטובה! וזהו עיקר הניסיון שצריכים יגיעות בשביל עבודת ה', מחמת שאין רואה האמת. ועי"ז דייקא יזכה לבסוף שיתגלה לו האמת - שאדרבה, זהו עיקר התענוג והתכלית לעבוד את ה'. אבל בתחילתו בהכרח שיהיה נעלם ממנו קצת האמת, כדי שיסבול צער ויגיעה ויהיה לו "בחירה" ועי"ז יקבל השכר טוב, שהוא התגלות האמת, שהוא עיקר קבול השכר, כי לפום צערא אגרא.

שירת הפרשה

השבוע מהפרשה נלמד על פוח הבחירה ונהנה פרח מטה אהרן" מטה - מלשון הסגרה.

דהבחירה ונהפכה היא בידך פל אדם בידו מעשי האדם עולה הוא אף הסגרה.

גדול הוא פוח הבחירה לטוב או לרע חלילה מסוגרה זאת לאדם פל קמו שחי בעולם העשירה.

עבור הבחירה - תכל נברא מה שבעולם בזאת המידה מעלת האדם הוא על פני כלם.

השבוע אנו קוראים בפרשה; שלאחר מחלקת קורח נצטוו י"ב הנשיאים להביא את "מטותם", ולכתוב שמם עליהם. ושם אהרן על מטה שבט לוי. ובהמשך קרה הנס: "ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ויגמול שקדים" ב'ליקוטי הלכות' (שילוח הקן ד טו) כותב על כך: "מטה" רומז על ה"בחירה" של האדם, שיכול להטות את עצמו מצד לצד. וזהו הכתוב על 'מטה משה', שנתהפך ממטה-לנחש, ומנחש-למטה, (כמובא בתיקוני זוהר). ולכן כתוב אצל משה "ומטה האלוקים בידי" - "בידי" דייקא, כי למשה היה לו הבחירה בידו-לבחור בטוב, וכמובא: שהצדיקים ליבם ברשותם.

וכן אהרן זכה לזה, כי משה ואהרן שניהם שקולים, כמו שאמרנו ברבותינו. ולכן ציווה השי"ת להראות אותם ומופת נורא על-ידי המטות דייקא, והורות מעלת אהרן שכבר זכה שהמטה הוא שלו, דהיינו הבחירה הוא בידו, שגם אצלו היה לבו ברשותו, וכמו שכתוב: "לא יאונה לצדיק כל און", ואינו מתיירא עוד מהיצר הרע הגשמי של תאוות עולם הזה כלל.

אך הצדיקים אינם מסתפקים בזה, רק עובדים את השי"ת במסירות נפש ונפלא, וזוכים בכל פעם לשבור היצר הרע שלהם, שהוא בדרגה גבוהה, שבא ממלאך קדוש שהוא בחינת דינים. כי גם הצדיקים שברו היצר הרע הגשמי, גם הם עדין יש להם יצר הרע של מדינה גבוהה מאוד וצריכים לשברו. ובכוח בחירה דקה ועדינה זו, שמטים לצד הטוב, הם עולים מדרגה לדרגה, וגדלים וצומחים בכל פעם, ככתוב "צדיק כתמר יפרח". וזהו הכתוב: "כי פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצץ ציץ", שגם אחר ששבר הבחירה ומטה האלוקים בידו, אף-על-פי-כן הוא פורח וצומח, כי אינו עץ יבש, ואינו עומד על מדרגה אחת, רק הוא צף ופורח בעבודתו יתברך מדרגה לדרגה.

רק את המטה אשר בידנו

בספר 'אוסף אמרים' - מידות (מהגר"מ שטרס), מביא על הכוח שהעניק הבורא לעם ישראל - כוח הבחירה ודבר רמיותו ב'מטה': "איתא מהרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע (נועם אלימלך בשלח), על דברי הקב"ה שנאמר - בעת שמינה את משה רבינו לשליח לארצות ישראל ממצרים, שאז אמר לו השי"ת: "ויאמר אֱלֹו ה' מה-זֶה בְיָדְךָ וְיֵאמֶר מִטָּה", שהשי"ת שאל את משה רבינו 'מה זה בידך' כלומר מה קנית ומה יש לך משלך... כי הרי חז"ל גילו לנו; שמשנה היה גדול על למאוד בחכמתו, בגבורתו ובעשירותו. וכאשר אמר לו הקב"ה שאין לו משלו כלום, הסכים עמו מיד; וכי יש לי משהו משלי... אך משה רבינו אמר לפני ה', אמנם אין לי בידי מאומה, כי אם אותך והכל משלך. ומה בכל זאת יש לי משלך, שגם אותו אתה נתת לי - ה'מטה". 'מטה' מלשון 'הטיה', כלומר: כוח הבחירה וההטיה לנטות לטוב או לרע, רק דבר זה נתן לנו הבורא, ומבלעדי זאת אין לנו מאומה, כי רק הבחירה נתן לנו השי"ת בחכמתו.

וכך הם דבריו ב'ליקוטי מוהר"ן' (ק"י) על כוח הבחירה: "שמעתי" - כותב מוהר"ן: "שאיש אחד שאל אותו: כיצד הוא הבחירה, השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה. ורשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מורגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם

הַמְשִׁיךְ פְּנִינֵי פְּרִשָּׁה

"המעט מכם כי הבדיל ה' אלוקי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו... ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי" (ט"ז טו)

בדברי ה"אור החיים" הקדוש, שב' פסוקים אלו היו להם ב' טענות, הא' הוא הבדלת שבט לוי מעדת בני ישראל. והב' בפסוק השני; בטענתם על הקרבת בני קהת שהקריבם יותר משאר הלויים לשאת הקדשים.

ואפשר לדייק זאת בפסוקים: שבפסוק הא' על טענת הבדלת שבט לוי מעדת בני ישראל מרומז בפסוק: **'להקריב אתכם אליו'**

- **'אליו'** אותיות **'לוי'** וא' נגד - **אלופו של עולם** בטענתם, שהם כביכול קרובים יותר ל**אלוקותו** ית' - משאר השבטים בעבודתם בקודש. ובפסוק הבא לאחריו: **'ויקרב אותך ואת כל אחיך'** מרומז שבט קהת - **'ואת כל אחיך'** (עם האותיות) בגמטריא: **'קהת'**.

"והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש" (ט"ז ט)

לכאורה יש לדייק בלשון **"הוא הקדוש"**, הוא הראוי לעבודה - הו' ליה למכתב, או בדומה לכך, כמו שכתוב בהמשך: **וישרתוך?** וכן קשה קושיא זו על הפסוקים לפני כן: **"ואת הקדוש יקריב אליו"**?

אולם יש לומר ע"פ הא דאיתא (ע"ז כ): **"מאן אמר רבי פנחס בן יאיר תורה מביאה לידי זהירות וכו', עד המעלה של קדושה"**. אף שלאחר מכן מובא גם דרגת "רוח הקודש", ו"תחיית המתים" אך דרגות אלו נשפעים מלמעלה, לאחר עבודת האדם. וכפי המובא בכל אורך ספר **"מסילת ישרים"** השתלשלות עבודת כל המעלות, והדרך להגיע אליהם ומסיים **בקדושה**. כי היא שלימות המעלות. וכמובא בדברי ה"זוהר": **'עיקרא דיצרא בישא על עריין'**. וכן הוא באריכות ב'**ליקוטי מוהר"ן: שיעקר נסיון האדם הוא בקדושה**, לכך נקט הלשון **'אשר יבחר ה' הוא הקדוש'** - **שבכ**

בחר ה'. ובני קורח טענו בטענותיהם שטענו: **"כולם קדושים"** ובפרוש רש"י, **"כולם שמעו תורה מפי הגבורה"**. וזהו דיוק **"מפי הגבורה"** שהוא בעת **קבלת התורה** - פסקה זוהמתן והם התקדשו והכינו עצמם לכך, והיה להם מידת הקדושה - **לכן הם טענו טענה זו**. ברם משה רבינו היה שלימות מעלת הקדושה, שבו בחר ה' כמובא ב'**רמב"ם"** על מעלת משה רבינו. וב'**ליקוטי הלכות"** (ערב ג): **'שמשה רבינו ע"ה שהוא מבחר מין האנושי ומי לנו גדול ממה רבן של כל הנביאים והצדיקים האמתיים של כל הדורות'**.

"המעט מכם... להקריב אתכם אליו" (ט"ז ט)

זכות **'המעט'** מידת ה"ענווה", זוכים להתקרבות לה'. וזהו: **להקריב אתכם אליו**. וכך הוא ב'**ליקוטי מוהר"ן** (תורה ד) על ענוותנותו של משה: **"על ידי ענוה זוכין להתפשטות הגשמיות ונכללין באין סוף"** (והרי פסוק זה משה אמרו).

ואפשר לדייק בתיבת **'מכם'** שבמדרגת הענווה - צריכים להחזיק את עצמו יותר קטן ממדרגת עצמו, כמובא ב'**ליקוטי מוהר"ן** (תורה ז"ד). וזהו: **'מכם'**.

"וכל ישראל אשר טביבותיהם נטו לקולם" (ט"ז ל"ד)

יש לדייק בתיבת: **'טביבותיהם'**. ע"פ המובא ב'**ליקוטי מוהר"ן** (תורה כ"ב) על הפסוק: **'לעשות את כל דברי התורה'**. שיש דיבורי תורה שהם **טביבות התורה כגון 'וידבר ה' אל משה'**, ושאר דיבורי התורה **סובבים את המצוה**. וזאת היה רק למשה רבינו שקיבל את התורה מפי הגבורה, ולאחר מכן מסרה למעבירי שושלת התורה - כי דברים אלו לא כתובים בפירוש (עיו"ש). וזהו דיוק של קרא: **"וכל ישראל אשר טביבותיהם - טביב התורה"**, דברים אשר נמסרו למשה רבינו - **"נטו לקולם"** - שחזרו למוטב להאמין במשה מכוח **'טביבותיהם'**. וזה יש רק למשה רבינו. ואפשר להוסיף: **'נטו לקולם'** - דקאי על **'קולות'** של זמן קבלת התורה. שאז כולם האמינו במשה.

גם כשהפתח הינו קטן ויצר כפתחו של מחט. נאמין בכוחה של כניסה והתחלה בעבודת השם...

זוית ראיה <<

סופורים מאירים

סופורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"צ

"ושמרו משמרתך ומשמרת כל האהל" (במדבר י"ח ג)

שמש הקלוזי רבי נחמן מטולשין

רבי נחמן מטולשין תלמידו של מוהר"ן אף שהיה גדול בתורה ובמעשים טובים, למד כל היום ועסק בעבודת השם, עם כל זה לא החזיק גדולה לעצמו והתנהג בעניויות גדולה, עד שהכל קראו אותו בשם **"רבי נחמן שמש הקלוזי"** ולא יותר, וכן חתם את עצמו במכתביו **"נחמן שמש הקלוזי"**.

סיבת הדבר; שקראו אותו **"רבי נחמן שמש"**, כי בסוף ימיו דחינו בשמונה עשרה שנים האחרונים של ימיו חייו, משנת תרכ"ו עד שנת תרמ"ד השנה שנתסלק בה, עבר לדור באומן והיה שם גבאי הקלוזי בהבית המדרש שהיה שייך לתלמידי רחסידי ברסלב, ושימש את כל החסידים ובא בית הכנסת.

נוהג רבי נחמן לבוא מוקדם מכל המתפללים בערב שבת בבית המדרש של הקלוזי, ומרוב החיות שהיה לו בביהמ"ד הנקרא על שמו של רבינו, היה מנקה בעצמו את הבית המדרש משך שנים רבות, ולא הביט על כבודו כלל, ולאחר שניקה את הבית המדרש היה מתיישב במקומו לומר **"שיר השירים"** ואמר זאת בדביקות ובנעימה נפלאה.

בתמימות דקדושה ובחן נפלא

סיפר רבי אייזיק אייזנשטיין מאומאן: פעם בליל יום כפור אחר מעריב, פנה הלוי רבי נחמן טולשינער, שמש הקלוזי ואמר לי: **"אייזיק בא נא בבקשה וסייע לי להוציא ולשפוך החוצה את המים שבחבית הקבועה בפתח בית הכנסת"**, שהתמלאה ממי נטילת ידיים של המתפללים שרחצו ידיהם לפני התפילה. בלשונו, נקראת חבית זו בשם **"ציבר"**, ואמר לו רבי נחמן טולשינער בלשון צחות **"בא נא ותהיה שליח ציבר"**. תיכף הפשיט רבי נחמן את הקיטל הלבן, לקח מקל ארוך ותחבו בידיה החבית והוציאו בידיה שמצד השני, הניח צד אחד של המקל על כתפו ואת צד השני שם רבי אייזיק על כתפו, וכך יחדו הוציאו את המים לחוץ ושפכוהו,

לאחר שגמר רבי נחמן את מלאכתו זו, חזר ולבש את הקיטל והתחיל לומר את כל התהלים כנהוג בליל יום הכדוש, ואמרה בהתלהבות כדרכו. והפטיר רבי אייזיק כשיספר מעשה זו: רבי נחמן טולשינער נהג בכל זה בפשיטות ותמימות כל כך - עד שלא נתן להבחין שום חילוק בין סחיבת הדוד ושפיכת המים, לאמירתו את התהלים, שאת שניהם עשה בתמימות ופשיטות ובחן וקדושה נפלא ללא שום הבדל.

הגבאי של השול בירושלים

זוכים הם חסידי ברסלב כהיום בבית כנסת גדול ומפואר בירכתי רחוב מאה שערים ירושלים. הנקרא **בפי כל: השול של חסידי ברסלב**.

שטח זה שעליו עומד בית המדרש הגדול נרכש על ידי הרב החסיד רבי אליהו חיים רוזין, יחד עם ידידו מנוער הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר, ששמו לילות כימים להשלמת הבניין לשם ולתהילה.

וזה היה רבי לוי יצחק בנדר שסלד ממניני תוארים של כבוד שהחלו להתקרו בהם, אך **"תואר"** אחד נדבק לו בימי חייו: **"ה'גבאי'...** הוא החשיב עצמו גבאי של בית הכנסת ותו לא...

"גבאי" זה יצק תוכן רב לתוארו... **"בגבאותו"** שימר את כל מנהגי החסידים, תיקן תקנות, ניהל והדריך את כל עדת חסידי ברסלב העולמית בתוקף סמכותו כגבאי של בית הכנסת המרכזי לחסידי ברסלב, אותו בית הכנסת אשר עיני כל חסידי ברסלב בכל מקום שהם נושאים אליו עיניהם...

המנהגים הרווחים בבתי הכנסות של חסידי ברסלב ברחבי תבל - הושעתו על פי הוראותיו של אותו **"גבאי"**. ההקפדה על זמני התפילה וקריאת שמע, קבלו על ידו תוקף רב, על פי הזמנים ההלכתיים המהודרים ביותר. כן קבע מסמרות ברזל בכל עיני ההלכה הצרופה והמנהגים שנקבעו בבית הכנסת שנהוגים עד היום בכל בתי הכנסות של החסידים - כאשר בכל מקום ניכר שידו של רבי לוי יצחק **"ה'גבאי"** באלו.

רבי לוי יצחק עמד על המשמרת ופיקח אישית על עריכת מניני התפילה. הוא לא איפשר לשום סטייה מהנוהג המקובל, פעם אחת ביקש אברכים לארגן מנין שרבי לוי יצחק התנגד לו - וקבעו להתפלל בבית כנסת סמוך, לתמיחתו של גבאי בית הכנסת בו אמורים היו להתפלל - השיבוהו, כי רבי לוי יצחק אינו מאפשר להם לקום את מנינים בבית כנסת ברסלב, משום סיבה כלשהי. **"אם יש לכם גבאי כזה - ראוי הוא שיאריך ימים"** - הגיב הלה...

אך לא רק בבית הכנסת הגדול - אלא גם קודם לכן. וכך מספר הרב החסיד רבי יעקב מאיר שכטער: **"זכרנו בימים הראשונים בארץ, כשחסידות ברסלב הייתה עדיין בראשית דרכה, ועליה נמנו רק מעט בודדים, זעיר פה וזעיר שם, קרה לא אחת שחסרים היו אנשים להשלמת מנין אחד לתפילה"**.

"אזי התעורר רבי לוי יצחק כארי, והחל לארגן מנינים. לא יום אחד ולא יומיים ניצב היה על עמדו בקור מקפאי כבימי חום קשים, בפתח ה"שטיבל" הברסלבאי, שהתמקם בדירה קטנה בשכונת מאה שערים, מכריז היה וקורא בקול רם לאנשים לבוא לתפילה. הוא לא שת לבו לכוותיו, ועל אחת כמה וכמה לכבודו. במיוחד שמר מכל משמר על מנין "ותיקין" בבית הכנסת, הוא ראה בכך את ציפור נפשו, כי מימי נעוריו לא החסיד תפילה כותיקין, ובמסירות נאמנה שמר על המנין ותיקין שלו... מקורביו סיפרו שרבי לוי יצחק מימן מכספו משכורת קבועה לכמה אנשים שיבואו להשלים את מנין הותיקין שבבית הכנסת. וחפץ היה בידו הצליח, אנשים נענו לקריאתו, וקבעו תפילתם בבית הכנסת". (על פי איש חסיד)

מוֹתָרִים !

מִן הַבָּאָר הַהַיּוֹ אֵשׁוּ הַמַּדְרִים |

יְלָדִים יְקָרִים ! הַשְּׁבוּעַ בְּפִרְשַׁת קָרַח, אֲנִי לּוֹמְדִים כְּמָה הַמּוֹרָה הַיּא מְחַלֶּקֶת, וְמָה תּוֹצְאוֹתֶיהָ, שְׁקָרָה וְכָל עֲדַתוֹ נִבְלְעוּ בְּאֶדְמָה. וְכַדְבְּרֵי רַש"י עַל הַפְּסוּקִים: **'יִבְנִיֶהָ וְטָפְסָה: בָּא וְרָאָה כְּמָה קִשָּׁה מְחַלֶּקֶת, שְׂבִיט דִּין שֶׁל מִטָּה אֵין מְעִנִישִׁים עַד שִׁיְהִי גְדוֹלִים, וְבֵית דִּין שֶׁל מְעֵלָה אֵין מְעִנִישִׁים עַד שִׁיְהִי בְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה, וְכָאן וְכָאָדוּ אֵף תִּינוּקוֹת קִטְנִים.**

הַכְּמִינוּ בְּמִסְכַּת סִנְהֶדְרִין (דף ק"י): אֹמְרִים עַל הַפְּסוּקִים: וְיָקָם מִשָּׁה וַיִּלָּךְ אֶל דָּתָן וְאֶבְרָם, אָמַר יִישׁוּ לְקִישׁ, מִכָּאן שְׂאֵין מְחִזְקִים בְּמְחַלֶּקֶת, שְׂמִשָּׁה רַבְּנוּ מַחֵל עַל כְּבוֹדוֹ, וְהוּא בְּעֶצְמוֹ הֵלֵךְ לְבִטֵּל אֶת הַמְּחַלֶּקֶת. כִּי כְּשֵׁי שֶׁמְחַלֶּקֶת, אֲנִי צְרִיכִים לְעֲשׂוֹת הַלֵּל, בְּכַדִּי לְהַשְׁלִים וְלוֹתֵר, לֹא לְהַבִּיט עַל הַכְּבוֹד שֶׁלֵּנוּ, וְעַל חֲשׁוֹנוֹת קִטְנִים.

וְכָךְ מְמַשֵּׁל זֹאת רַבְּנוּ (לְקוּטֵי מוהר"ן רע"ז): כְּשֶׁאָדָם חוֹתֵר וְחוֹפֵר חֲפִירָה מִתַּחַת בֵּית חֲבֵרוֹ לְגַב מִמֶּנּוּ, אִם הַבַּעַל הַבֵּית גַּם יִחְפֹּר כְּנֶגְדּוֹ, בְּקִלּוֹת יוֹכַל אוֹתוֹ וְגַב לְבוֹא לְבֵיתוֹ. אֵף אִם הוּא שׁוֹפֵף וּמְמַלֵּא עֵפֶר כְּנֶגְדּוֹ, הוּא עוֹשֶׂה תֵל שֶׁל עֵפֶר, הוּא מְפִיר אֶת מְחַשְׁבֹתוֹ.

וְעַל כֵּן - אֹמְרֵי רַבְּנוּ, אֲנִי מְתַפְּלִים: **'וְנִפְשִׁי כְּעֵפֶר לִפְל תִּהְיֶה, שְׁנֵהֶיָה כְּמוֹ עֵפֶר, שְׂאֵף שְׁהִיא נוֹתֶנֶת כֵּל כֵּף הַרְבָּה טוֹבוֹת לְאָדָם: אֲכִילָה, שְׂתִיָה, זֶהָב וְכֶסֶף, הַלֵּל דְּשִׁין עֲלֶיהָ. כֵּךְ אֲנִי צְרִיכִים לְוִתֵּר וְלֹא לֹמֵר, כְּשֶׁם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לִי אֶעֱשֶׂה לוֹ כְּנֶגְדּוֹ, כִּי כֵךְ הוּא מְגִיעַ יוֹתֵר בְּקִלּוֹת לְמַבְקָשׁוֹ.**

אִם הִנֵּה כְּעֵפֶר, נִוְתֵר וְנִדְעֵ לְהַבְלִיג, לְאֵט לְאֵט יִשְׁקֵט הַמְּחַלֶּקֶת, כִּי כְּשֶׁאָנוּ שׁוֹתְקִים, אֲנִי כְּמוֹ עֵפֶר, מְכַבֵּים אֲנִי אֶת אֵשׁ הַמְּחַלֶּקֶת. זֶה נִשְׁפָּח וְנִתְמַעֵט יִתֵּר וְיִוְתֵר עַד שֶׁנִּשְׁעָלְמָת. נִזְכֵּר! בְּשִׁתְּיָתְנוּ, וּבְוִתּוֹרֵנוּ - נִמְעִיט אֶת הַמְּחַלֶּקֶת, וְנִרְבָּה אֶת הַשְּׁלֹם.